

Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017

2017 dccc 3

RHAN 2

Y DRETH A GWAREDIADAU TRETHADWY

PENNOD 1

TRETH GWAREDIADAU TIRLENWI

2 Y dreth

- (1) Mae treth, o'r enw treth gwarediadau tirlenwi, i'w chodi ar warediadau trethadwy yn unol â'r Ddeddf hon.
- (2) Awdurdod Cyllid Cymru ("ACC") sy'n gyfrifol am gasglu a rheoli'r dreth.
- (3) Mae cyfeiriadau yn y Ddeddf hon at dreth (neu at y dreth) yn gyfeiriadau at dreth gwarediadau tirlenwi.

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** A. 2 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 97\(2\)](#)
I2 A. 2 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/35](#), [ergl. 3](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, RHAN 2. (See end of Document for details)

PENNOD 2

GWAREDIADAU TRETHADWY

3 Gwarediadau trethadwy

- (1) Gwneir gwarediad trethadwy pan fo'r holl amodau a ganlyn wedi eu bodloni.
- (2) Amod 1 yw bod deunydd yn cael ei waredu drwy dirlenwi (gweler adran 4).
- (3) Amod 2 yw naill ai—
 - (a) bod y tir lle y gwneir y gwarediad yn safle tirlenwi awdurdodedig, neu'n rhan o safle o'r fath (gweler adran 5(1)), neu
 - (b) bod trwydded amgylcheddol yn ofynnol ar gyfer y gwarediad (gweler adran 5(2)) ond nad yw'r tir lle y'i gwneir yn safle tirlenwi awdurdodedig, nac yn rhan o safle o'r fath.
- (4) Amod 3 yw bod y gwarediad yn warediad o'r deunydd fel gwastraff (gweler adrannau 6 a 7).
- (5) Amod 4 yw bod y gwarediad yn cael ei wneud yng Nghymru.
- (6) Gweler hefyd adran 8 ar gyfer mathau o weithgarwch safle tirlenwi penodedig sydd i'w trin fel gwarediadau trethadwy (pa un a fodlonir yr amodau uchod ai peidio).

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** A. 3 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 97\(2\)](#)
I4 A. 3 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/35](#), [ergl. 3](#)

4 Gwaredu deunydd drwy dirlenwi

- (1) Gwaredir deunydd drwy dirlenwi os caiff deunydd—
 - (a) ei ddodi ar wyneb y tir neu ar strwythur sydd wedi ei osod yn y tir, neu
 - (b) ei ddodi o dan wyneb y tir (er enghraifft, mewn ceudod megis ogof neu gloddfa).
- (2) Mae is-adran (1) yn gymwys pa un a osodir y deunydd mewn cynhwysydd cyn ei ddodi ai peidio.
- (3) Caiff rheoliadau addasu ystyr gwaredu deunydd drwy dirlenwi (gan gynnwys drwy ddiwygio'r adran hon neu unrhyw ddeddfiad arall sy'n ymwneud â'r dreth).

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** A. 4 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 97\(2\)](#)
I6 A. 4 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/35](#), [ergl. 3](#)

5 Safleoedd tirlenwi awdurdodedig a thrwyddedau amgylcheddol

- (1) Mae tir yn safle tirlenwi awdurdodedig os yw trwydded amgylcheddol sy'n awdurdodi gwaredu deunydd drwy dirlenwi mewn grym mewn perthynas â'r tir.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, RHAN 2. (See end of Document for details)

- (2) Trwydded a roddir o dan reoliadau a wneir o dan adran 2 o [Ddeddf Atal a Rheoli Llygredd 1999 \(p. 24\)](#) yw trwydded amgylcheddol.

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** A. 5 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 97\(2\)](#)
I8 A. 5 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/35, ergl. 3](#)

6 Gwaredu deunydd fel gwastraff

- (1) Gwaredir deunydd fel gwastraff os yw'r person sy'n gyfrifol am y gwarediad yn bwriadu bwrw'r deunydd o'r neilltu.
- (2) Gellir dod i'r casgliad bod bwriad i fwrw deunydd o'r neilltu ar sail amgylchiadau ei waredu, ac yn benodol ar sail y ffaith (os digwydd hynny) bod y deunydd wedi ei ddodi mewn man gwarediadau tirlenwi.
- (3) Nid yw'r canlynol i'w trin fel pe baent yn anghyson â bwriad i fwrw deunydd o'r neilltu—
- gwneud defnydd dros dro o'r deunydd, neu ddefnydd ohono sy'n atodol i'w waredu drwy dirlenwi;
 - cael budd o'r deunydd neu o unrhyw beth a allyrrir ganddo (er enghraifft, defnyddio nwy a gynhyrchir wrth i'r deunydd bydru i gynhyrchu trydan).
- (4) Caiff rheoliadau addasu ystyr gwaredu deunydd fel gwastraff (gan gynnwys drwy ddiwygio'r adran hon neu unrhyw ddeddfiad arall sy'n ymwneud â'r dreth).

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** A. 6 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 97\(2\)](#)
I10 A. 6 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/35, ergl. 3](#)

7 Gwaredu deunydd fel gwastraff: person sy'n gyfrifol am warediad

- (1) Mae'r adran hon yn nodi pwy yw'r person sy'n gyfrifol am warediad at ddibenion adran 6.
- (2) Yn achos gwarediad a wneir ar safle tirlenwi awdurdodedig, y person sy'n gyfrifol am y gwarediad yw'r person sy'n weithredwr y safle ar adeg y gwarediad.
- (3) Ond os gwneir y gwarediad heb ganiatâd y gweithredwr, y person sy'n gyfrifol am y gwarediad yw'r person sy'n gwneud y gwarediad.
- (4) Gweithredwr safle tirlenwi awdurdodedig yw deiliad y drwydded amgylcheddol sy'n awdurdodi gwaredu deunydd drwy dirlenwi ar y safle.
- (5) Yn achos gwarediad a wneir yn rhywle nad yw'n safle tirlenwi awdurdodedig, nac yn rhan o safle o'r fath, y person sy'n gyfrifol am y gwarediad yw'r person sy'n gwneud y gwarediad.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, RHAN 2. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

II1 A. 7 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 97(2)**

II2 A. 7 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/35**, **ergl. 3**

8 Gweithgarwch safle tirlenwi i'w drin fel gwarediad trethadwy

- (1) Mae cyflawni gweithgarwch safle tirlenwi penodedig yng Nghymru i'w drin fel gwarediad trethadwy o'r deunydd y cyflawnir y gweithgarwch mewn perthynas ag ef (pa un a fodlonir yr amodau yn adran 3 ai peidio).
- (2) Mae'r gwarediad trethadwy i'w drin fel pe bai wedi ei wneud pan gyflawnir y gweithgarwch safle tirlenwi penodedig am y tro cyntaf mewn perthynas â'r deunydd.
- (3) Mae'r canlynol yn fathau o weithgarwch safle tirlenwi penodedig pan gânt eu cyflawni ar safle tirlenwi awdurdodedig—
 - (a) defnyddio deunydd i greu ffordd dros dro sy'n rhoi mynediad i fan gwarediadau tirlenwi neu i gynnal a chadw ffordd o'r fath;
 - (b) defnyddio deunydd i greu arwyneb solet dros dro neu i gynnal a chadw arwyneb o'r fath;
 - (c) defnyddio deunydd i greu bwnd cell neu i gynnal a chadw bwnd o'r fath;
 - (d) defnyddio deunydd (heblaw deunydd sy'n bodoli'n naturiol a echdynnir o'r safle) i greu bwnd sgrinio dros dro neu i gynnal a chadw bwnd o'r fath;
 - (e) defnyddio deunydd i orchuddio man gwarediadau tirlenwi yn ystod cyfnod pan fo gwarediadau tirlenwi yn peidio dros dro;
 - (f) gosod deunydd mewn man gwarediadau tirlenwi i ddarparu sylfaen ar gyfer unrhyw beth a ddefnyddir i leinio, i gapio neu i ddraenio'r man hwnnw, neu er mwyn atal difrod i unrhyw beth o'r fath;
 - (g) cadw deunydd mewn man nad yw at ddibenion gwaredu y tu hwnt i ddiwedd y cyfnod hwyaf a bennir yn yr hysbysiad sy'n dynodi'r man o dan adran 55, oni bai yr ymdrinnir â'r deunydd yn unol â chytundeb o dan adran 56(4)(a);
 - (h) storio lludw (er enghraifft, lludw sy'n codi a lludw gwaelod);
 - (i) defnyddio deunydd mewn gwaith adfer.
- (4) Yn is-adran (3)—

ystyr “arwyneb solet” (“*hard standing*”) yw sylfaen y cyflawnir gweithgarwch safle tirlenwi arni;

ystyr “bwnd cell” (“*cell bund*”) yw strwythur mewn man gwarediadau tirlenwi sy'n gwahanu symiau o ddeunydd a ddodir yn y man hwnnw;

ystyr “bwnd sgrinio” (“*screening bund*”) yw strwythur, pa un ai uwchben y ddaear neu dan ddaear, ar gyfer diogelu neu guddio gweithgarwch safle tirlenwi neu leihau sŵn;

ystyr “gwaith adfer” (“*restoration work*”) yw gwaith a wneir i adfer safle tirlenwi awdurdodedig (neu unrhyw ran o'r safle) at ddefnydd ac eithrio gwneud gwarediadau tirlenwi; ond [^{F1}pan fo man gwarediadau tirlenwi yn cael ei gapio, nid yw gwaith a wneir i adfer y man hwnnw] yn waith adfer oni chaiff ei wneud ar ôl i'r man gael ei gapio.
- (5) Caiff rheoliadau—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, RHAN 2. (See end of Document for details)

- (a) darparu bod gweithgarwch safle tirlenwi i fod yn weithgarwch safle tirlenwi penodedig,
 - (b) addasu'r disgrifiad o weithgarwch safle tirlenwi penodedig, neu
 - (c) darparu bod gweithgarwch i beidio â bod yn weithgarwch safle tirlenwi penodedig.
- (6) Caiff y rheoliadau ddiwygio'r adran hon neu unrhyw ddeddfiad arall sy'n ymwneud â'r dreth.

Diwygiadau Testunol

- F1** Geiriau yn [a. 8\(4\)](#) wedi eu hamnewid (19.7.2019) gan [Rheoliadau Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi \(Cymru\) 2017 \(Rhyddhadau\) \(Diwygiadau Amrywiol\) 2019 \(O.S. 2019/1143\)](#), rhlau. 1(2), 2

Gwybodaeth Cychwyn

- I13** A. 8 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 97\(2\)](#)
I14 [A. 8\(1\)-\(3\), \(5\)\(6\)](#) mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/35](#), [ergl. 3](#)
I15 [A. 8\(4\)](#) mewn grym ar 25.1.2018 gan [O.S. 2018/35](#), [ergl. 2\(a\)](#)

PENNOD 3

GWAREDIADAU ESEMPT

9 Esemptiadau: cyffredinol

- (1) Mae'r Bennod hon yn darparu esemptiad rhag treth ar gyfer gwarediadau deunydd penodol a fyddai fel arall i'w trin fel gwarediadau trethadwy.
- (2) Nid yw gwarediad deunydd sy'n esempt rhag treth yn warediad trethadwy.
- (3) Yn y Bennod hon, mae cyfeiriadau at warediad deunydd yn cynnwys cyflawni gweithgarwch safle tirlenwi penodedig mewn perthynas â deunydd.

Gwybodaeth Cychwyn

- I16** A. 9 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 97\(2\)](#)
I17 [A. 9](#) mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/35](#), [ergl. 3](#)

10 Gwarediadau lluosog deunydd ar yr un safle

Mae gwarediad deunydd yn esempt rhag treth i'r graddau—

- (a) y mae'n warediad deunydd sydd eisoes wedi ei gynnwys mewn gwarediad trethadwy—
 - (i) a wnaed ar safle tirlenwi awdurdodedig, a
 - (ii) yr oedd treth i'w chodi mewn cysylltiad ag ef, a
- (b) y'i gwneir ar yr un safle tirlenwi awdurdodedig â'r gwarediad trethadwy hwnnw.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, RHAN 2. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

- I18** A. 10 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 97(2)**
I19 A. 10 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/35, ergl. 3**

11 Mynwentydd anifeiliaid anwes

- (1) Mae gwarediad deunydd yn esempt rhag treth—
- os yw'n warediad deunydd sy'n weddillion anifeiliaid anwes meirw (ac unrhyw gynhwysydd neu ddeunydd y cynhwysir y gweddillion ynddo), a dim arall, a
 - os y'i gwneir ar safle tirlenwi awdurdodedig sy'n bodloni'r amod yn is-adran (2).
- (2) Yr amod yw na wnaed unrhyw warediadau tirlenwi ar y safle yn ystod y cyfnod perthnasol, heblaw am warediadau deunydd sy'n weddillion anifeiliaid anwes meirw (ac unrhyw gynhwysydd neu ddeunydd y cynhwysir y gweddillion ynddo), a dim arall.
- (3) Y cyfnod perthnasol yw'r cyfnod—
- sy'n dechrau â'r diwrnod y daw'r adran hon i rym, neu â'r diwrnod y daw'r safle yn safle tirlenwi awdurdodedig, pa un bynnag yw'r diweddaraf, a
 - sy'n dod i ben yn union cyn y gwarediad a grybwyllir yn is-adran (1).

Gwybodaeth Cychwyn

- I20** A. 11 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 97(2)**
I21 A. 11 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/35, ergl. 3**

12 Pŵer i addasu esemptiadau

- (1) Caiff rheoliadau—
- creu esemptiad ychwanegol rhag treth,
 - addasu esemptiad presennol, neu
 - dileu esemptiad.
- (2) Caiff y rheoliadau ddarparu i esemptiad fod yn gymwys yn ddarostyngedig i amodau (er enghraifft, amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i ACC gael ei hysbysu cyn y gwneir gwarediad).
- (3) Caiff y rheoliadau ddiwygio unrhyw ddeddfiad sy'n ymwneud â'r dreth.

Gwybodaeth Cychwyn

- I22** A. 12 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 97(2)**
I23 A. 12 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/35, ergl. 3**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017, RHAN 2.